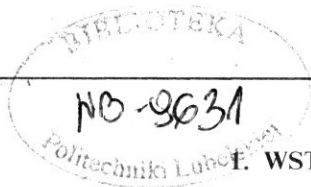

SUROWCE WŁÓKIENNICZE	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-90
	Włókno lniane i konopne odpadkowe użytkowe	7511-20
		Grupa katalogowa 1105

WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest włókno lniane i konopne odpadkowe użytkowe, powstające jako produkt uboczny w różnych etapach przerobu lnu i konopi, nie kwalifikujące się do żadnego z gatunków jakościowych włókna krótkiego wg obowiązujących norm. Włókno stanowi przedmiot obrotu pomiędzy zakładami przemysłu lniarskiego oraz innymi jednostkami spoza branży lniarskiej.

1.2. Określenia

1.2.1. włókno lniane i konopne odpadkowe użytkowe — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie przerobu słomy, obróbki włókna i jego przędzenia oraz oczyszczania paździerz, nie kwalifikujące się do żadnego z gatunków jakościowych włókna krótkiego wg wymagań obowiązujących norm przedmiotowych.

1.2.2. włókno lniane i konopne odpadkowe OT — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie przerobu słomy na turbinach międląco-trzępiących i zespołach pakulanych.

1.2.3. włókno lniane i konopne odpadkowe OCd — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie czesania włókna długiego w przędzalniach czesankowych.

1.2.4. włókno lniane i konopne odpadkowe Ock — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie czesania włókna krótkiego w przędzalniach zgrzebnych.

1.2.5. włókno lniane i konopne odpadkowe OZ — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie zgrzeblenia włókna krótkiego w przędzalniach zgrzebnych.

1.2.6. włókno lniane i konopne odpadkowe OP — włókno w formie taśmy i niedoprzędu, powstające jako produkt uboczny w procesie jej formowania, wyrównywania i pocienienia w przędzalniach czesankowych i zgrzebnych.

1.2.7. włókno lniane i konopne odpadkowe OPf — włókno z pneumofilii i spod wałków dociskowych, powstające jako produkt uboczny w procesie przędzenia na sucho w przędzalniach czesankowych i zgrzebnych.

1.2.8. włókno lniane i konopne odpadkowe OM — włókno w formie odcinków tasiemki, powstające jako produkt uboczny w procesie przędzenia na mokro w przędzalniach czesankowych i zgrzebnych.

1.2.9. włókno lniane i konopne odpadkowe OW — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie wstępnego oczyszczania paździerz, pochodzących z przerobu słomy lnianej i konopnej na turbinach międląco-trzępiących i zespołach pakulanych.

1.2.10. włókno lniane i konopne odpadkowe OK — włókno powstające jako produkt uboczny w procesie końcowego oczyszczania paździerz w wytwórniach płyt paździerzowych.

1.2.11. partia włókna — określona ilość włókna tego samego rodzaju i stopnia czystości, sprasowanego w bele lub dostarczonego luzem, przeznaczona do jednorazowego odbioru i ujęta w jednym dokumencie dostawy.

1.2.12. opakowanie jednostkowe — pojedyncza bela włókna.

1.2.13. próbka pierwotna — ilość włókna w formie garści, pobrana jednorazowo z jednego miejsca opakowania jednostkowego lub partii surowca dostarczonego luzem, w celu przygotowania próbki ogólnej.

1.2.14. próbka ogólna — ogół próbek pierwotnych z badanej partii.

1.2.15. Pozostałe określenia — wg BN-84/7501-06.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podstawowy podział i oznaczenie — wg SWW, uzupełnione nazwą włókna i po kresce ukośnej stopniem czystości oraz numerem normy.

2.2. Przykład oznaczenia

a) włókna lnianego odpadkowego użytkowego (1931-519), powstałego w procesie czesania włókna długiego (OCd), o zawartości zanieczyszczeń 9% (I):

SWW 1931-519

WŁÓKNO LNIANE ODPADKOWE OCd/I BN-90/7511-20

b) włókna lnianego odpadkowego użytkowego (1931-519), powstałego w procesie zgrzeblenia (OZ), o zawartości zanieczyszczeń 40% (III):

SWW 1931-519

WŁÓKNO LNIANE ODPADKOWE OZ/III BN-90/7511-20

Zgłoszona przez Instytut Krajowych Włókien Naturalnych
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Włókiennictwa dnia 14 września 1990 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 kwietnia 1991 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 12/1990, poz. 28)

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania ogólne. Włókno lniane i konopne odpadkowe użytkowe powinno być w miarę ujednoczone i pozbawione zanieczyszczeń obcych, takich jak: drewno, papier, guma, druty, sznury itp. oraz włókien zaoliwionych i zabrudzonych smarami.

Dopuszcza się do obrotu handlowego włókno zawierające do 15% wilgotności. Do rozliczeń handlowych przyjmuje się wilgotność włókna 12%.

3.2. Wymagania szczegółowe — wg tabl. 1.

Tablica 1. Zestawienie wymagań szczegółowych dla włókna lnianego i konopnego odpadkowego użytkowego

Stopień czystości	Zawartość zanieczyszczeń ogólnych %	Długość włókien ¹⁾ mm
I	do 10	wskazana względna jednolitość i rozpiętość długości mieszcząca się w przedziale 20 ÷ 70
II	11 ÷ 25	doopuszczalna niejednolitość długości; wskazane, aby rozpiętość długości mieściła się w przedziale 20 ÷ 70
III	26 ÷ 50	bez wymagań
IV	51 ÷ 80	

¹⁾ Wskaźnik o charakterze orientacyjnym.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Zaleca się, aby włókno lniane i konopne odpadkowe użytkowe było sprasowane w bele, związane w sposób zabezpieczający ich trwałość.

Do każdej beli powinna być dołączona etykieta, zawierająca następujące dane:

- nazwę i adres producenta,
- oznaczenie wg rozdz. 2,
- wilgotność, %,
- masę, kg,
- numer beli,
- datę produkcji,
- stempel kontroli technicznej i podpis brakarza.

Dopuszcza się dostarczanie włókna odpadkowego luzem.

4.2. Przechowywanie — wg BN-77/7520-04.

4.3. Transport. Włókno należy przewozić w krytych i czystych środkach transportu. Powinno być załadowane, przewożone i wyładowane w warunkach zabezpieczających przed zamoczeniem, zabrudzeniem, uszkodzeniem mechanicznym i chemicznym — zgodnie z obowiązującymi przepisami transportowymi¹⁾.

5. BADANIA ODBIORCZE

5.1. Miejsce odbioru. Pomieszczenie przeznaczone do badań organoleptycznych powinno znajdować się

w miejscu umożliwiającym swobodne wykonywanie czynności kontrolnych, być dobrze oświetlone światłem dziennym i osłonięte od bezpośredniego nasłonecznienia z oświetlenia sztucznego, należy stosować wymagania wg PN-84/E-02033. Pomieszczenia powinny być w miarę możliwości zaopatrzone w instalację odkurzającą.

5.2. Rodzaje badań. Przy odbiorze partii włókna należy stosować następujące rodzaje badań:

a) oględziny zewnętrzne polegające na sprawdzeniu zgodności partii z danymi na specyfikacji oraz oznakowania wg rozdz. 2 i opakowania zgodnie z 4.1,

b) badania organoleptyczne polegające na sprawdzeniu zgodności partii z wymaganiami ogólnymi wg 3.1 i szczegółowymi wg tabl. 1.

Badania należy przeprowadzać na próbkach ogólnych przygotowanych zgodnie z 5.3.2a), postępując wg PN-84/P-04961.

c) badania laboratoryjne wykonywane w przypadkach spornych i rozjemczych, polegające na sprawdzeniu zgodności organoleptycznego zakwalifikowania partii do odpowiedniego stopnia czystości — zgodnie z wymaganiami wg tabl. 1.

Badania należy przeprowadzać na próbkach ogólnych przygotowanych wg 5.3.2b) postępując zgodnie z normami czynnościowymi:

— przy wyznaczaniu wilgotności — wg PN-71/P-04601,

— przy wyznaczaniu zawartości zanieczyszczeń ogólnych — wg BN-84/7501-06,

— przy wyznaczaniu długości — wg BN-86/7511-16.

Metody te powinny być stosowane w sytuacjach ekonomicznie uzasadnionych.

5.3. Pobieranie i przygotowywanie próbek

5.3.1. Pobieranie próbek. W zależności od wielkości partii, do badań należy pobrać proporcjonalnie z różnych miejsc sposobem losowym „na ślepo” wg PN-83/N-03010 liczbę opakowań jednostkowych lub próbek pierwotnych:

— w przypadku włókna pakowanego w bele — liczbę opakowań jednostkowych wg tabl. 2,

— w przypadku włókna dostarczonego luzem — liczbę próbek pierwotnych w formie garści włókna — wg tabl. 3.

Tablica 2. Liczba opakowań jednostkowych do pobierania próbek w zależności od wielkości partii

Liczba opakowań jednostkowych w partii	Liczba opakowań jednostkowych do pobierania próbek
do 3	wszystkie
4 ÷ 5	3
6 ÷ 10	5
11 ÷ 15	6
16 ÷ 25	9
26 ÷ 63	12
64 ÷ 160	14
161 ÷ 250	15
powyżej 250	16

¹⁾ Patrz Informacje dodatkowe.

Tablica 3. Liczba próbek pierwotnych w zależności od masy partii

Masa partii kg	Liczba próbek pierwotnych
do 400	3
401 ÷ 800	5
801 ÷ 1200	6
1201 ÷ 1900	9
1901 ÷ 4800	12
4801 ÷ 12000	14
12001 ÷ 18000	15
powyżej 18000	16

5.3.2. Podział próbek

a) Próbkę do badań organoleptycznych. Badaniom organoleptycznym podlega całość włókna znajdująca się w wylosowanych opakowaniach jednostkowych wg tabl. 2 lub próbkach pierwotnych pobranych wg tabl. 3.

b) **Próbki pierwotne do badań laboratoryjnych.** Do badań laboratoryjnych należy z każdej z wylosowanych bel wg tabl. 2 lub bezpośrednio z partii wg tabl. 3 pobrać proporcjonalnie z warstw wewnętrznych próbki pierwotne w formie garści włókna, w taki sposób, aby masa próbki ogólnej wynosiła:

— do wyznaczania wilgotności około 600 g; próbkę tę należy podzielić na trzy równe części i zabezpieczyć w szczelnych pojemnikach;

— do wyznaczania zawartości zanieczyszczeń ogólnych i długości włókna — około 3 kg.

5.4. Zabezpieczenie i oznakowanie próbek. Próbkę do wyznaczania wilgotności należy zabezpieczyć zgodnie z 5.3.2b), próbki do wyznaczania pozostałych wskaźników należy zabezpieczyć przed zniszczeniem lub uszkodzeniem oraz zaopatrzyć w etykiety.

5.5. Protokół pobrania próbki powinien zawierać następujące dane:

- nazwę i adres producenta,
- oznaczenie wg rozdz. 2,
- masę partii, kg,
- datę i miejsce pobrania próbki,
- podpisy osób pobierających próbkę.

5.6. Ocena partii. Partię włókna lnianego lub konopnego odpadkowego użytkowego należy uznać za odpowiadającą wymaganiom normy, jeżeli wszystkie badania przeprowadzone wg 5.2 dały wyniki zgodne z wymaganiami wg rozdz. 3.

Inne rodzaje włókna odpadkowego poza opisanymi w normie, w tym z domieszkami włókna zieleńcowego, włókien kolorowych lub chemicznych mogą być przedmiotem obrotu na warunkach uzgodnionych pomiędzy zainteresowanymi stronami.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Krajowy Włókien Naturalnych, Poznań.

2. Normy i dokumenty związane

- PN-84/E-02033 Oświetlenie wnętr światłem elektrycznym
 PN-83/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór jednostek produktu do próbek
 PN-71/P-04601 Metody badań surowców, półwyrobów i wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie wilgotności
 PN-84/P-04961 Metody badań surowców włókienniczych. Słoma i włókno lnu oraz konopi. Badania organoleptyczne
 BN-84/7501-06 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie zawartości zanieczyszczeń
 BN-86/7511-16 Metody badań surowców włókienniczych. Włókno lniane i konopne. Wyznaczanie długości
 BN-77/7520-04 Włókno lniane i konopne. Magazynowanie

Ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe. (Dz. U. z dnia 28 listopada 1984 r. nr 53, poz. 272)

Regulamin Przedsiębiorstwa Polskie Koleje Państwowe o ładowaniu i zabezpieczeniu przesyłek towarowych (Dz. TiZK nr 9, poz. 68 z 1985 r.)

Zarządzenie Ministra Komunikacji z dnia 31 grudnia 1985 r. w sprawie świadczenia usług spedycyjnych i ładunkowych (Dz. TiZK nr 6 z 1985 r.)

Systematyczny Wykaz Wyrobów. Tom 3. GUS. Wydawnictwo Katalogów i Cenników 1981 r.

3. Symbol wg SWW — 1931-519.

4. Autorzy projektu normy — prof. dr Józef Waśko, mgr inż. Danuta Karaban — Instytut Krajowy Włókien Naturalnych, Poznań.